

Bijlage VWO
2009

tijdvak 1

management & organisatie

Informatieboekje

Formuleblad

Voor de beantwoording van vraag 1 en 2, 11, 15, 31 en 32 zijn de volgende formules beschikbaar:

1 en 2

gebruikte symbolen:

C = contante waarde

E = eindwaarde

K = kapitaal

T = termijnbedrag

p = rentepercentage

n = aantal perioden/termijnen

i = interest

formules:

$$i = \frac{p}{100}$$

$$C = K \times (1 + i)^{-n}$$

$$C_n = T \times \frac{1 - (1 + i)^{-n}}{i}$$

$$E = K \times (1 + i)^n$$

$$E_n = T \times \frac{(1 + i) \times \{(1 + i)^n - 1\}}{i}$$

$$11 \quad \text{current ratio} = \frac{\text{vlottende activa inclusief liquide middelen}}{\text{kort vreemd vermogen}}$$

$$\text{quick ratio} = \frac{\text{vlottende activa inclusief liquide middelen en exclusief voorraden}}{\text{kort vreemd vermogen}}$$

$$15 \quad \text{break-even omzet} = \frac{\text{totale constante kosten}}{\% \text{ dekkingsbijdrage}}$$

31 en 32

gebruikte symbolen:

sh = standaardhoeveelheid

wh = werkelijke hoeveelheid

sp = standaardprijs

wp = werkelijke prijs

efficiencyverschil: $(sh - wh) \times sp$

prijsverschil: $(sp - wp) \times wh$

Groene daken

Groene daken: een verschijnsel dat steeds meer de aandacht krijgt.

Een vegetatiedak (groen dak) biedt vele voordelen. Een groen dak beschermt de onderliggende dakbedekking; dat betekent een lange levensduur. Niet alleen beschermt een groen dak tegen mechanische beschadigingen, ook schadelijke UV-straling wordt tegengehouden. Dakvegetatie werkt warmte-isolerend. De onderliggende dakbedekking wordt niet extreem warm of koud door weersinvloeden: daardoor is er ook minder slijtage.

Vegetatiedaken zijn geluidsabsorberend, brandwerend, maar bovenal milieuvriendelijk. Hier heeft de consument in toenemende mate aandacht voor. Het groen houdt regenwater vast, zodat er minder water in het riool stroomt. Het groen verdampt het opgenomen water en dat heeft een positieve invloed op het microklimaat. De vegetatie neemt ook stof op en daardoor blijft de lucht in de omgeving schoner. Een vegetatiedak produceert zuurstof en geeft levensruimte aan flora en fauna.

Naast bovengenoemde voordelen is een begroeid dak natuurlijk ook gewoon mooi. Het onderhoud van een vegetatiedak is minimaal. Met name de mossedumvegetatie is zeer onderhoudsarm. Het maaien van de vegetatie is niet aan de orde door de groeihoogte van slechts enkele centimeters. Na de aanlegfase is water geven bij de meeste systemen niet nodig en de bemesting is uiterst minimaal. Het onderhoud beperkt zich meestal tot een halfjaarlijkse visuele controle.

bron: www.wijersdakbedekkingen.nl

Informatiebron 2

Gegevens ten behoeve van het bepalen van de opslagpercentages.

- Voor indirecte loonkosten rekenen we een opslag op de totale directe loonkosten. Het opslagpercentage wordt berekend door de totale indirecte loonkosten van het vorige boekjaar uit te drukken als percentage van de totale directe loonkosten van het vorige boekjaar.
- Voor indirecte materiaalkosten (gereedschapsgebruik, klein materiaal, werkplaats e.d.) rekenen we een aparte opslag op de totale directe materiaalkosten.
Het opslagpercentage wordt berekend door de totale indirecte materiaalkosten van het vorige boekjaar uit te drukken als percentage van de totale directe materiaalkosten van het vorige boekjaar.

Enkele kerngegevens van het afgelopen boekjaar (2008)

Omzet	€ 8.250.000,-
Directe loonkosten	€ 2.268.750,-
Directe materiaalkosten	€ 1.485.000,-
Totale indirecte kosten	€ 1.650.000,-
Diensten van andere bedrijven	€ 918.000,-
Garantiekosten	€ 632.250,-
Bedrijfsresultaat	€ 1.296.000,-

Van de totale indirecte kosten van 2008 is 55% indirecte loonkosten; de rest indirecte materiaalkosten.

Informatiebron 3

Rammels Loodgieters en Dakbedekkingen bv

Uitgangspunten bij het maken van calculaties en offertes en het voeren van onderhandelingen.

Deze uitgangspunten zijn voor intern gebruik en mogen nooit met klanten worden besproken of worden meegegeven met een offerte.

- 1 Vaste afspraken bij het maken van calculaties:

Diensten van derden

Diensten, van andere bedrijven, die aan ons geleverd zijn, blijven buiten de indirecte kostenberekening en worden apart in de calculatie opgenomen onder externe inhuur.

- het plaatsen van steigers en veiligheidsvoorzieningen
- afvoeren, verwerken of storten van afval
- werkzaamheden aan elektrische installaties

Directe loonkosten

- Voor een standaard werkdag rekenen wij 8 uur per werknemer per dag.
- Standaard worden 4 werknemers per project ingezet.

Indirecte kosten

Hierbij wordt gerekend met de opslagpercentages voor de indirecte kosten.

Constructiekostprijs

Diensten van andere bedrijven, directe kosten en indirecte kosten vormen samen de constructiekostprijs.

Garantie

Ten behoeve van onze garantievoorziening rekenen we met een opslag van 10% van de constructiekostprijs. De constructiekostprijs plus de toevoeging aan de garantievoorziening vormen samen de uiteindelijke standaardkostprijs.

Winst

Normaal rekenen we met een winstopslag van 20% van de standaardkostprijs.

- 2 Afspraken bij onderhandelingen.
Het staat de onderhandelaar vrij in prijs te zakken tot die prijs waarbij de winstopslag 10% van de standaardkostprijs is.
Als onderhandelingen leiden tot een winst onder de 10% van de standaardkostprijs, dient de voltallige directie akkoord te gaan.

Informatiebron 4

Enkele gegevens van Rammels Loodgieters en Dakbedekkingen bv

Standaardprijzen bij het maken van een offerte geldig voor 2009

- | | | |
|----------------------------|---------------------------------------|---------|
| – Standaard direct uurloon | per werknemer | € 70,- |
| – Isolatiemateriaal | per vierkante meter (m ²) | € 5,- |
| – Daklaag | per vierkante meter (m ²) | € 10,- |
| – Regenpijp | per stuk | € 50,- |
| – Luchtdoorvoer | per stuk | € 200,- |

Werkzaamheden van Rammels Loodgieters en Dakbedekkingen bv ten behoeve van een bitumen dak.

Boom Meubelen bv
Varkenmarkt 14
2010 AB Haarlem

Haarlem, 17 maart 2009

Betreft: offerte bitumen dak, ref. RG-OS

Geachte directie,

Hierbij bevestigen wij de met u besproken werkzaamheden voor de aanleg van een bitumen dak.

Post A Externe inhuur

25 meter steiger aanvoeren en plaatsen en na afloop verwijderen
50 meter dakrandbeveiliging rondom plaatsen en na afloop verwijderen
afvoeren en verwerken van afval

Post B Sloopwerkzaamheden

500 m² oude dakbedekking verwijderen
10 stuks oude regenpijpen verwijderen

Post C Voorbereidende werkzaamheden

4 stuks luchtdoorvoeren leveren en plaatsen
500 m² isolatiemateriaal leveren en plaatsen

Post D Afrondende werkzaamheden

500 m² bitumen dakbedekking leveren en aanleggen
10 stuks regenpijpen plaatsen
materiaal verwijderen, opruimen, schoonmaken

Onderhoud en Garantie

Aan dit type dak zijn geen onderhoudskosten verbonden.
Wij bieden u een garantie van 10 jaar.

Al deze werkzaamheden, inclusief garantie, kunnen wij u aanbieden voor een bedrag van €.....inclusief 19% btw.

Wij vertrouwen op een prettige samenwerking.

Met vriendelijke groeten,

Namens de directie van Rammels bv
Saskia Rammels

Informatiebron 6

Tom Tom bedrijfsprofiel

We ontwerpen onze producten met een nadruk op innovatie, kwaliteit en gebruiksgemak. We richten ons op de gebruiker, die navigeren gemakkelijk en plezierig moet vinden. Onze producten worden volgens onze specificatie gemaakt door ingehuurde fabrikanten.

Sinds 2005 verkopen we onze producten en diensten via een uitgebreid netwerk van detaillisten, waarvan de meerderheid wordt ondersteund door grote distributiemaatschappijen. Sommige van onze producten en diensten worden sinds 2005 ook online verkocht, via online detaillisten en via onze eigen website.

We opereren in weinig ontgonnen markten. In West-Europa is slechts 10% van de 200 miljoen auto's uitgerust met een navigatiesysteem, terwijl uit meerdere onderzoeken blijkt dat nog eens 40% van de autobezitters aangeeft belangstelling te hebben voor een navigatiesysteem. De markt groeit snel.

Ons doel is marktleider te zijn in gebruiksvriendelijke navigatiesystemen van hoge kwaliteit, die een breed publiek aanspreken. We willen dit doel bereiken door:

- ons assortiment uit te breiden
- doorlopend te innoveren
- merkbekendheid uit te bouwen
- te blijven investeren in hoog gekwalificeerd personeel.

De markt voor satellietnavigatie is zeer beweeglijk en concurrerend in elke regio waarin we opereren. We verwachten dat de concurrentie toeneemt aangezien nieuwe bedrijven dit segment willen veroveren.

bron: TomTom annual report 2005 (vertaald uit het Engels en aangepast)

Informatiebron 7

Markt van Tom Tom

TomTom maakt een onderscheid tussen enerzijds autonome systemen (in het Engels: Personal Navigation Device of PND, een op zichzelf staand systeem, zoals de TomTom Go of TomTom One) en anderzijds overige systemen (bijvoorbeeld navigatie ingebouwd in een zakcomputer).

De omzetgroei in 2005 is vooral veroorzaakt door de verkoop van autonome systemen. Deze vertegenwoordigen 86% van onze totale jaaromzet, tegen 60% in 2004.

Omzet in duizenden euro's	2005	2004	2003
Totaal	720.000	192.000	125.000

Afzet in duizenden stuks	2005	2004	Verandering
Autonome systemen	1.688	248	581%
Overige systemen	524	438	20%

In 2005 is 93% van onze omzet van de autonome systemen in Europa behaald. We maken goede vooruitgang in Noord Amerika, waar de omzet steeg van € 5,6 miljoen in 2004 naar € 42,3 miljoen in 2005. We zijn ook doorgedrongen op de Australische markt en behaalden daar in ons eerste jaar een omzet van € 7,3 miljoen.

De omvang van de totale markt van autonome systemen in Europa in 2005 bedroeg € 1.799,55 miljoen

bron: TomTom annual report 2005 (vertaald uit het Engels en aangepast)

Informatiebron 8

Balans TomTom nv per 31 december 2005 en 2006 (vereenvoudigd) in duizenden euro's

	2006	2005
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	39.183	15.845
Overige vaste activa	<u>19.987</u>	<u>5.168</u>
Totale vaste activa	59.170	21.013
Vlottende activa		
Voorraden	123.005	103.183
Debiteuren	265.990	150.985
Overige tegoeden en vooruitbetaalde bedragen	17.002	10.042
Liquide middelen	<u>437.801</u>	<u>178.377</u>
Totaal vlottende activa	<u>843.798</u>	<u>442.587</u>
Totale activa	<u>902.968</u>	<u>463.600</u>
Eigen vermogen		
Aandelenvermogen	22.584	21.456
Agioreserve	115.091	115.091
Wettelijke reserves	2.804	1.740
Overige reserves	32.348	11.662
Algemene reserve	<u>377.963</u>	<u>156.394</u>
Totaal eigen vermogen	550.790	306.343
Voorzieningen	43.785	20.981
Kort vreemd vermogen		
Crediteuren	66.744	55.390
Belastingen	73.519	17.204
Overige schulden	168.130	63.682
Totaal kort vreemd vermogen	<u>308.393</u>	<u>136.276</u>
Totale passiva	<u>902.968</u>	<u>463.600</u>

bron: TomTom annual report 2005 en 2006 (vertaald uit het Engels en aangepast)

Enkele kerngegevens:

- De nominale waarde van één aandeel is € 0,20.
- Het maatschappelijk aandelenvermogen is € 99.900.000,-.